

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2003/19330

K. 2003/20057

T. 4.12.2003

- İŞE İADE (Davacının Hizmet Aktinin Geçerli Bir Sebep Olmaksızın Feshedildiğinden Bahisle İşe İade ve Kıdem Tazminatı ve Sosyal Haklarının Ödetilmesini Talep Etmesi)
- ÖZELLEŞTİRME (Davalı Kurumun Özelleştirme Kapsamında Bulunduğu ve Bakanlar Kurulu Kararı Doğrultusunda Hareket Ettiği Gözetilmeksizin Verilmiş Olan Kararın Hukuka Aykırı Olması)
- NORM KADRO ÇALIŞMASI (Davalı Kurumun Bakanları Kurulu Kararları Doğrultusunda Yaptığı Norm Kadro Çalışması ve Bu Çalışma Sonucunda Davacının Hizmet Aktinin Feshedilmesinin Yasal Olması)
- İSTİHDAM FAZLASI (Özelleştirme İle Hedeflenenin Ekonomide Verimliliği Arttırma ve Kamu Giderlerini Azaltma Olması)
- İŞ AKDİNİN FESHİ (Davalı Kurumun Bakanları Kurulu Kararları Doğrultusunda Yaptığı Norm Kadro Çalışması ve Bu Çalışma Sonucunda Davacının Hizmet Aktinin Feshedilmesinin Yasal Olması)
- GEÇERLİ SEBEP (Dava Konusu Olayda Davacının Hizmet Aktinin Feshedilmesinin Hukuka Uygun Olduğunun Kabul Edilmesinin Gerekmesi)

4857/m.18,20,22

ÖZET : Davalı işveren anılan talimatlar doğrultusunda norm kadro çalışması için ihale yapmış ve ihaleyi kazanan bir firma aracılığı ile bu çalışma gerçekleştirilmiş, 2003 yılı için norm kadroya göre 19 personel fazlası tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu çalışma sonucunda davalı işverence davacının da aralarında bulunduğu emekliliğe hak kazanmış 19 personelin hizmet akitleri ihbar ve kıdem tazminatları ödenmek suretiyle feshedilmiştir. Hizmet akitleri feshedilen personel yerine yeni işçi alındığı iddia ve ispat edilmiş değildir. Özelleştirmede hedef ekonomide verimlilik artışı ve kamu giderlerinde azalmaya sağlamaktır. Özelleştirme kapsamında bulunan davalı şirketin Bakanlar Kurulu Kararları doğrultusunda yaptığı norm kadro çalışması ve bu çalışma sonucunda tesbit edilen personel fazlalığı nedeniyle emekliliğe hak kazanan davacının hizmet akdini feshetmesinde geçerli sebep bulunduğu kabul edilmelidir.

DAVA : Davacı, işe iadesine ve kıdem tazminatı ile sosyal haklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

1-Hüküm duruşmalı olarak süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş ise de; işin mahiyeti itibarıyla danışma isteminin reddine, incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünöldü:

KARAR : Davacı işçi, hizmet akdinin geçerli bir sebep olmadan feshedildiğini ileri sürerek feshin geçersizliğine, işe iadesine ve buna bağlı tazminat ve ücretin hüküm altına alınmasına karar verilmesini istemiştir.

Davalı işveren, şirketin özelleştirme kapsamında olması ve Bakanlar Kurulu Kararı ile uygulanması zorunlu hale gelen norm kadro çalışması gereğince ihtiyaç fazlası olarak tesbit edilen ve yaşlılık aylığı almaya hak kazanan personelin hizmet akitlerinin tazminatlan ödenerek geçerli sebeple feshedildiğini davacının da aynı nedenle işten çıkarıldığını belirterek davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece norm kadro gibi denetime sunulmayan bir uygulama ile feshin geçerli sebebe dayandığının kabul edilemeyeceği, davalının işçi fazlalığı ile ilgili olarak aldığı işletmesel kararın esas ve usullerini açıklayamadığı, işçi fazlalığı nedeniyle feshin son çare olduğunun kanıtlanamadığı, ayrıca salt yaşlılık aylığına hak kazanmış olmanın fesih için geçerli sebep kabul edilemeyeceği gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

Davalı şirketin 1990 yılında özelleştirme kapsamına alındığı, buna ilişkin hazırlıklar yapıldığı ve son olarak 7.6.2003 tarihinde şirketin özelleştirilmesi için ihale ilanı verildiği dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Öte yandan 6.11.2000 tarih ve 2000/1658 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Yapılacak Norm Kadro Çalışmalarında Uyulacak Usul ve Esaslar" ile Kamu kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılması, kamu kurum ve kuruluşlarının amaçlarına etkin ve verimli bir şekilde ulaşılmasını sağlayacak teşkilat yapısına kavuşturulması ve kamu hizmetlerinin gerektirdiği nitelik ve sayıda personel istihdamının sağlanabilmesi amaçlanmıştır.

Yine 16.10.2001 tarih ve 2001/3151 sayılı, 9.10.2002 tarih ve 2002/4809 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile de Kamu İktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkların da istihdam edilen toplam personel sayısının azaltılması, Kararname ile atanalar ve özel kanunlarla belirtilenler dışında emekliliklerin istihdam edilmemesi, emekliliğe hak kazananların emekli olmasını, kolaylaştıracak gerekli tedbirlerin alınması ve hiçbir şekilde yeni personel istihdam edilmemesi uygun görölmüştür.

Davalı işveren anılan talimatlar doğrultusunda norm kadro çalışması için ihale yapmış ve ihaleyi kazanan bir firma aracılığı ile bu çalışma gerçekleştirilmiş, 2003 yılı için norm kadroya göre 19 personel fazlası tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu çalışma sonucunda davalı işverence davacının da aralarında bulunduğu emekliliğe hak kazanmış 19 personelin hizmet akitleri ihbar ve kıdem tazminatları ödenmek suretiyle feshedilmiştir. Hizmet akitleri feshedilen personel yerine yeni işçi alındığı iddia ve ispat edilmiş değildir.

Özelleştirmede hedef ekonomide verimlilik artışı ve kamu giderlerinde azalmayı sağlamaktır. Özelleştirme kapsamında bulunan davalı şirketin Bakanlar Kurulu Kararları doğrultusunda yaptığı norm kadro çalışması ve bu çalışma sonucunda tesbit edilen personel fazlalığı

nedeniyle emekliliğe hak kazanan davacının hizmet akdini feshetmesinde geçerli sebep bulunduğu kabul edilmelidir. Bakanlar Kurulu Kararı gereği yapılan norm kadro çalışması yönünde alınan işletmesel kararın keyfi olduğunun kabulü isabetli değildir.

Açıklanan bu olgulara göre davacının hizmet akdinin geçerli sebeple feshedildiği anlaşıldığından 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 20/3 maddesi uyarınca aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ : Yukarıda belirtilen gerekçeler ile;

1. Yerel mahkeme kararının bozularak ortadan kaldırılmasına,
2. Davacı işçinin davasının reddine,
3. Yeniden,harç alınmasına yer olmadığına,
4. Davalı yararına takdir olunan 300.000.000 TL. Vekalet ücretinin davacıdan alınıp davalıya verilmesine,
5. Davacının yaptığı yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, kesin olmak üzere 4.12.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.